

BÁNYAMUNKÁS

A BÁNYA-, ENERGIA- ÉS IPARI DOLGOZÓK SZAKSZERVEZETÉNEK LAPJA - ALAPÍTVÁ 1913-BAN

J Ó S Z E R E N C S É T !

Demonstráció a rabszolga-törvény bevezetése ellen

A napi hírekből, tudósításokból már ismert olvasóink előtt, így csak emlékeztetőül írjuk: két kormány-párti képviselő, egyéni képviselői törvénymódosító indítványt nyújtott be (ez esetben nem kell a javaslatot előzetesen egyeztetni senkivel), amely úgy módosítaná 2019. január 1-jétől a Munka törvénykönyvét, hogy minden munkavállaló számára – a jelenlegi 250 óra helyett - évi 400 óra túlmunka elrendelését tenné lehetővé – s ehhez nem kellene figyelembe venni a helyi kollektív szerződésben rögzített, ezzel ellentétes megállapodást sem. A törvény elfogadását követően három évre emelkedne a jelenlegi maximum tizenkét hónapról a munkaidőkeret elszámolása, így a munkáltatóknak három éven belül kellene elszámolniuk a dolgozóknak járó túlmunkák díjával és a szabadnapokkal. Ez lehetővé tenné, hogy egy 2019-ben teljesített túlórárt 2021-ben számoljanak el, fizessenek ki.

A rabszolga-törvény miatti rendkívüli nagy dolgozó felháborodás hatására, a Magyar Szakszervezetek Országos Szövetsége, december 8-án országos tüntetést tartott, Budapesten.

A demonstráción jelentős számban vettek részt a BDSZ alapszervezetek képviselői is.

A Jászai Mari téri gyülekezőhelyről 11 órakor indult a menet, hogy a Szent István körút – Bajcsy Zsilinszky út – Alkotmány utca útvonalon elérjék a Kossuth tér torkolatában felállított színpadot. Kiválóan működtek az előző tüntetésen (Erről Lapunk 2. oldalán olvashatnak. – A szerk.) már jól bevált zajbrigádok, szóltak a dudák, döngtek a dobok, kereplők, sípok fokozták a hangulatot.

A színpadon öt beszéd hangzott el. Felszólalt Kordás László, a MASZSZ elnöke, Szilágyi József, a Liga Szakszervezetek alelnöke, az EVDSZSZ elnöke, Eörsi Nóra, az ELTE Hallgatói Szakszervezet képviselője, Mezei Tibor a Külügyminisztériumi Dolgozók Szakszervezetének elnöke és Székely Tamás, a MASZSZ alelnöke, a VDSZ elnöke.

Kordás László felszólalásából idézünk:

– A magyar kormány a mi bőrünkre kötött titkos háttéralkut a tőkével – mondta, többek között a MASZSZ elnöke. – Rólunk és nélkülünk tárgyaltak és hozták meg a rabszolga-törvényről szóló döntést. És van pofájuk azt mondani, hogy minden a nép érdekében történik.

A kormány, egész egyszerűen, kiárúsította a magyar munkást a tőkének. Arról van szó, hogy a kormány, a magyarok helyett az ordas lelki profitvadászok oldalára állt. Pedig nem ezt érdemeltük. Tisztességes béreket, és tisztességes

munkakörülményeket követelünk.

Megtették ezt velünk, mert megtehették. De ennek, a mai nappal, vége! A saját lábunkra kívánunk állni. Úgy látom, ebben az országban mindenre van pénz, csak a bértünkre és az egészségünkre nincs. Van pénz stadionokra, kisvasútra, mexikói templomok felújítására, saját fizetésük felemelésére, de a magyar dolgozóknak nem jut belőle.

A magyar kormányfő azt mondja, hogy a magyar emberek, a magyar dolgozók azért léteznek, hogy kiszolgálják a tőkéket.

A kormány szerint a magyar dolgozó egyetlen feladata, célja, értelme az, hogy nekik profitot termeljen. A mi alapvetésünk viszont az, hogy nem az ember van a gazdaságért, hanem a gazdaság van az emberek jólétéért.

Magyarországon egy furcsa, autoriter kapitalizmus alakult ki. Ami elveszi a jogainkat, s hovatovább elveszi az életünket is. Ha hagyjuk.

Több száz ezer magyar hagyta el a hazáját az itt uralkodó körülmények miatt. Hiányoznak nekünk. Hiányoznak a munkahelyekről és a családokból egyaránt. Ők a kormány hibás társadalompolitikája miatt mentek el, minket meg most arra kényszerítenek, hogy dolgozzunk többet, ugyanazért a pénzért.

Barátaim! Két út áll előttünk. Beletörődünk és rabszolgák leszünk, vagy felemeljük a cipőnk orráról tekintetünket és küzdünk a saját méltóságunkért.

Harcolni fogok értetek, harcolni fogok veletek.

Azonnali hatállyal vonják vissza a rabszolga-törvényt! Kétszámjegyű béremelést, 2019 januárjától! Adják vissza a cafeteria megszüntetett elemeit!

Arra kérek benneteket, hogy szervezkedjétek, s ha itt az idő, mozduljatok! Nélkületek mi semmik vagyunk. Csak a szolidaritás, az egymásért való kiállás hozhat eredményt.

A kormány elárult minket, s azt üzeni nem áll mellénk a tőkével vívott harcunkban. Ezért együtt kell visszazerezniük az együtt kivívott jogainkat.

Együtt erősebbek vagyunk!
Céljaink elérése érdekében két dolgot teszünk:

1. Hétfőtől országos útlezárásokat tervezünk, s arra kérek mindenkit, legyen résztvevője ennek, vegyen részt ezeken a megmozdulásokon.

2. Nincs tovább! Ezt a törvényt nem engedjük alkalmazni. Ez a törvény nem működhet. Ha kell, ott leszünk minden gyárkapuban, minden munkaadónál, ahol be akarják vezetni ezt a förtelmet. Együtt leszünk ott, mert együtt legyőzhetetlenek vagyunk.

Legyen egyértelmű! Ez a harc a közös harcunk! Csak magunkra számíthatunk. Ne legyünk rabszolgák a saját hazánkban!

A Bányamunkás nyomdába adásának időpontjáig, még nem történt meg a vég-szavazás a törvény módosításáról. Azonban nincsenek illúzióink, a kormánypárti többség, nagy valószínűséggel, megszavazza a módosítást.

A szakszervezetek elszántsága azonban nagy az együtt cselekvésre. A törvény végrehajtásának helyi megakadályozása, ma oda fókuszálja az érdekérvényesítést, ahol egyébként is napi szinten folyik a munkaharc: az egyes munkahelyekre.

Következő számunkban számolunk az eredményről.

Kinek az érdeke?

Az elmúlt évtizedben erősödtek a munkavállalói mindennapokra hatással bíró intézkedések, egyre nehezebb tárgyalásos úton megértetni, hogy a munkavállalók is biztonságra, kiszámíthatóságra vágnak. Tervezni akarják „a munkavállalói karrierjüket”, szeretnék biztosítani családjuk megélhetését, jövőjét. A legfontosabb értékek között sorolják fel az elfogadható, jó munkahelyi légkört, a közvetlen vezetők korrekt magatartását, a szakmai tudás megőrzésének, bővítésének lehetőségét. Amennyiben ez nincs meg, többen választják a külföldi munkavállalás lehetőségét, s talán ez is magyarázza a munkahelyeken soha nem tapasztalt fluktuációt. Ma a BDSZ szerveződései területén nem ritka az éves 30-40%-os munkavállalói cserélődés.

Melyek voltak azok a kormányzati, országgyűlési döntések, amelyek korábban és az elmúlt hónapokban is erőteljesebb szakszervezeti tiltakozást váltottak ki?

A folyamat a szénkültéjteses szakmai nyugdíj elvételével indult. A harminc év szénkültéjteses munka után biztosított korábbi nyugdíjazási lehetőséget minden átmenet nélkül vették el, egyik napról a másikra. A mai napig sérelmezik az érintett munkavállalók, hiszen az ígéretek ellenére ez idáig nem történt érdemi intézkedés az új egészségvédő, korhatár előtti ellátások ügyében.

Jött az újabb, az elért jövedelmi pozíciókat erőteljesen befolyásoló intézkedés, a béren kívüli juttatások adókedvezményeinek megváltoztatásával. Ez mérhetetlenül megnehezíti a 2019. évi bértárgyalásokat, rontja az elért munkavállalói szakszervezeti eredményeket.

Majd jött az újabb hír, hogy két FIDESZ frakció tag az Országgyűlésben egyéni indítvány formájában jelentős változást akar elérni a parlamenti többség támogatásával. Ez alapján a dolgozókat egy esztendő alatt 400 túlórára kötelezhetnék, ami heti plusz egy, vagyis évi 50 nap. Az első információk alapján ehhez még kollektív szerződésben történő megállapodás sem szükséges. A jelenlegi mérték kollektív szerződés esetén 300 óra, annak hiányában 250 óra.

A „Javaslat másik erősen kifogásolható eleme, hogy a munkaidőkeret három évre emelnek – igaz, erre csak a kollektív szerződés módosítása esetén lenne lehetőség -, tehát ennyi idő állna rendelkezésre ahhoz, hogy a cégek az alkalmazottakkal elszámoljanak, s fizessék ki a túlóra díját, illetve biztosítsanak cserében szabadnapokat. Három esztendő alatt azonban 150 napnyi túlmunka gyűlhetne össze, s utána több mint fél év szabadnapot, illetve idősakra járó fizetést kellene biztosítani. Ki tud várni ennyi ideig a jogos járandóságára?

A tervezet szembe megy egy 2003-as európai uniós irányelvvel is, amely szerint a tagállamok megtehetik, hogy „objektív, vagy műszaki okok, vagy a munka megszerzésével kapcsolatos okok miatt lehetővé tegyék, hogy a kollektív szerződések vagy a szociális partnerek által kötött megállapodások a referencia időszakot legfeljebb 12 hónapban rögzítsék.” Ehhez képest nálunk 36 hónap lehetne a munkaidőkeret.

Az első jogos kérdés, hogy hol van a kiszámíthatóság, mikor és hogyan tudnak találkozni, akár egymással, akár a gyermekeikkel a több műszakos dolgozók? Meg tudják-e előlegezni egy-két-három évvel a jogos járandóságuk kifizetését a család megélhetéséhez? Sajnos több esetben a munkaszervezési problémákat próbálják megoldani túlmunkával, még arra is volt példa, hogy a munkavégzés átszervezőskor, a munkaidő beosztásakor a feleséget és a férjét ugyanabba a műszakba tudták vagy akarták beosztani. Hogyan lehet így gyermeket nevelni a családok évében, hol van a munkavállalói biztonság, a munkavállaló megbecsülése? Ezért gondoljuk, hogy ez a javaslat család- és társadalomellenes egyéni képviselői indítvány, amely ráadásul érdemi konzultáció nélkül, a szociális párbeszédet elkerülve, a szakszervezeteket meg nem kérdezve került az Országgyűlés bizottságai és várhatóan a plenáris ülés elé. A munkaerőhiányt nem lehet ezzel az eszközzel pótolni, azt lehet elérni, hogy előbb-utóbb megromlik a munkavállaló egészsége, növekszik a táppénzes állományban töltött időszak és egyre többen rokkannak bele a munkába.

Kérdésként adódik, kinek az érdeke a Munkatörvénykönyvnek további szigorítása a „embertelen” munkavégzési gyakorlat erősítése? Ismereteink szerint a magyar országos munkáltatói szervezetek az érdekegyeztetésben, a szociális párbeszédben ilyen igénnyel nem léptek fel. Reméltük is, hogy nincs olyan tisztességes munkaadó, amely egyetért a törvényjavaslatban megfogalmazottakkal, mert tudja, hogy felelősen kell gazdálkodni a humán erőforrással. Akkor kinek akarnak megfelelni a törvénymódosítást kezdeményező képviselők? Biztos, hogy az a munkavállaló, aki meg tudná keresni az általa remélt életminőséghez szükséges jövedelmet, heti 40 órás munkaidőben, az nem akar plusz évi ötven napot a munkapad, a szalagsor mellett vagy a „bányagödörben” tölteni a családjá, a pihenés és a szórakozás helyett.

A Kormányának olyan szociális párbeszédet - amely a legfontosabb érték a munka világában, a szociális piacgazdaságban - kellene ösztönözni és példamutatóan végezni, amely a modernizációt, a digitális és robotizációs gazdaságra történő átállást, az ehhez szükséges tudás iskolarendszerben és azon kívül történő megszerzését támogatja. Ezzel lehet az iparban is jelentős profitot biztosítani, bizonyos részét visszajuttatni a munkavállalóknak, elérve, hogy a hazai munkahelyeken érezzék magukat biztonságban, tudják, hogy a tudásuk megfelel az új piaci igényeknek. Ez a kormányzati, a képviselői felelősség. Nem lehet több ezer munkavállaló aláírást semmibe venni, a kötelező „túlóra” számot majdnem duplájára emelni, úgy kommunikálni, hogy ezt a munkavállalók akarják, mert dolgozni szeretnének. Félek, hogy megint lábbal fognak szavazni és a munkaerőhiány miatt újabb és újabb ezreket kell külföldről behozni a vállalkozásoknak. A munka világába történő drasztikus beavatkozások ezt eredményezhetik, ez ellen tüntetünk, demonstrálunk.

Rabi Ferenc

Tiltakozás

a béren kívüli juttatások 2019. évtől emelkedő adója ellen

„A béren kívüli juttatások kiemelten fontos gazdaság- és társadalompolitikai célok megvalósulását segítik, így a munkaerő mobilitását, a családok támogatását, illetve az öngondoskodás különböző formáit. Ezek megszüntetése a munkaerő megtartása, az élet- és munkakörülmények javítása, az egészségmegőrzés és a hosszú távú öngondoskodás ellen hat.

A szakszervezeti konföderációk ezért határozottan kiállnak a fenti körbe tartozó béren kívüli juttatások megőrzése mellett, és az őszi nemzeti szintű bértárgyalások keretei között a téma napi-rendre vételét kezdeményezik a Versenyszféra és a Kormány Állandó Fóruma Monitoring Bizottsága, valamint az Országos Közzszolgálati Érdekegyeztető Tanács plenáris ülésén és javasolják egy újabb több évre szóló bérekről és jövedelmekről szóló megállapodás részeként rögzíteni az új kondíciók szerint a kormány, a munkáltatók és a szakszervezetek között.”

(Idézet a miniszterelnöknek írt petícióból)

A Bányá-, Energia- és Ipari Dolgozók Szakszervezete (BDSZ) az Egyesült Villamosenergia-ipari Dolgozók Szakszervezeti Szövetsége (EVDSZ), és a Magyar Vegyipari, Energiaipari és Rokon Szakmákban Dolgozók Szakszervezeti Szövetsége (VDSZ) által szervezett demonstráción a LIGA és MASZSZ tagszervezetei közös demonstráción tiltakoztak a béren kívüli juttatások 2019. évtől emelkedő adója ellen, s követelték a kormány és a munkavállalói, munkáltatói érdekképviseletek közötti érdemi szociális párbeszédet.

A rendezvényt a Szakszervezetek Együttműködési Fóruma (SZE) és az Értelmiségi Szakszervezeti Tömörülés (ÉSZT) is támogatta.

A demonstráció Budapesten, a Magyar Nemzeti Bank épülete előtt kezdődött, ahová a vártnál is többen jöttek el, hogy véleményüknek, dobbal, dudával, kereplőkkel, sippal, s élénk tetszésnyilvánítással, vagy éppen pfujolással, indulatos bekiabálásokkal hangot adjanak.

Szép számmal képviseltette magát a BDSZ, jöttek bányászok éppúgy, mint könnyűiparban dolgozók, s kifejezték szolidaritásukat nyugdíjas szervezetek is.

Gál Rezső a rendezvény narrátora, felvezetőjében kiemelte, hogy két oknál fogva is az MNB a rendezvény helyszíne: a szeptember 26-ai demonstráción megígértük, valamint az MNB július 28-án készített egy programot „180 lépés a magyar gazdaság fenntartható felzárkóztatásáért” címmel, melyben szerepelnek a következők: Adókedvezmény a vállalati egészségügyi csomagokra, Egészségpénztári be- és kifizetések célzott ösztönzése. Sajnos az országgyűlési képviselők nem így szavaztak.

Szilágyi József, a LIGA alelnöke, az EVDSZ elnöke kiemelte: ez a rendezvény pártsemleges, szakszervezeti érdekvédelemérti akció, amelynek célja, hogy felhívja a kormány figyelmét az adótörvények megváltozásának negatív hatásaira. A szakszervezeti konföderációk egyetértettek abban, hogy a cafeteria-rendszer megváltoztatása, az egyes elemek kedvezményes adózásának eltörlése a dolgozóknak nettó jövedelem kiesést okoz, amely 2 millió munkavállalót is érinthet.

Az EVDSZ elnöke után Rabi Ferenc, a BDSZ elnöke lépett a mikrofonhoz. (Beszédét teljes terjedelmében közöljük.

– A Szerk.)

„Tisztelt demonstrálók, kedves kolléganők, kollégák!

Barátaim!

Eljöttünk ide, mert el kellett jönnünk. Mert a tisztesség, a szakszervezeti becsület azt követeli, hogy jelezzük: komoly problémát okoz az adótörvények megváltoztatása, a béren kívüli juttatások megadóztatása. Ezt nem tudjuk elfogadni! Miért nem? Mert gyökeresen megváltoztatja egyes munkavállalók eltérő módon megszerzett pozícióit. A kiszámíthatóságot veszi el, a biztonságot veszi el, és ez a munkavállalók számára legalább olyan fontos, mint a döntéshozók számára. Tisztességes, kiszámítható viszonyokat akarunk a munkavállalók számára is.

Ezért vagyunk itt és tiltakozunk az ellen, hogy ezt megváltoztassák. Tiltakozunk!

Hatszázmilliárd forint felett becsülik a szakértők a béren kívüli juttatások összegét, melyek a jövő év január elsejétől, az elfogadott törvények alapján megduplázódhatnak. 40,71%-os adó helyett 81,5%-os teher jelentkezik ezeken a juttatásokon. A SZÉP Kártya kivételével szinte minden béren kívüli juttatás, választható cafetéria elem bérként adózik.

Vannak itt a téren olyan kollégáink, akik helyi szinten csatát vívtak világgéggel, hogy egyáltalán a béren kívüli juttatás bevezetésére kerüljön. Hittek a

kormányban, hogy a százezer forintos béren kívüli juttatás megmarad, megállapodtak benne. A jövő évtől, hogy a nettó 8300 forint megmaradjon (mely nem egy nagy összeg az alacsony bérből élők számára), ahhoz négy százalékkal kell megnövelni a bruttó bértömeget a cégnél – ha nem ismerik el béren kívüli juttatásként –, de minimum egy százalékkal.

Ne mondja senki azt, hogy a külföldi tulajdonos el fogja fogadni, hogy megemlje a béreket plusz négy, vagy egy százalékkal. Ez a helyzet rontani fogja a bértárgyalási pozíciókat. Ezek a dolgok összefüggnek. Ezt kell megérteni. Ahol bért tárgyalnak, ott minden mindennek összefügg. Meg kell kérdezni a szakszervezet tárgyaló képviselőit, hogy mi az, amit végig tudnak vinni a következő időszakban, s azután kell döntéseket hozni.

Azért is vagyunk itt, hogy tiltakozunk az ilyen megalapozatlan, szociális párbeszédet tönkretévő, a szakszervezeti álláspontokat semmibe vevő magatartás ellen. Ez számunkra elfogadhatatlan! Ne hagyjuk!

Van olyan a téren, aki az elmúlt évben harminckétezer forintos – mekkora nagy összeg a munkavállalónak, ugye? – lakáscélú támogatást kapott a munkáltatójától. A jövő évben is fizetnie kell a kölcsönét. A munkáltató, amennyiben a nettó 32 ezer forint értéket meg akarja tartani a munkavállalójának, 81,5%-al meg kell emelni az összeget. Ki gondolja azt, hogy nem ideges az a munkavállaló, aki máról-holnapra él? Ki gondolja, hogy nem nyomasztja kolléganőnknek annak a tudata, hogy ha nem emelik meg 81,5%-

zó év január elseje után. Segíteni kell a folyamatokat, s abban bízom, hogy minden jelen lévő, akinek van ilyen megtakarítása, a jövőben is biztosan számíthat arra, hogy a munkáltató befizeti a kollektív szerződés szerinti támogatást és meglesz az a háttér, amelyben biztonságosan várhatja a nyugdíjas kort.

Ennek reményében vagyunk – többek között – itt, s kérem, hogy aki úgy érzi, hogy az öngondoskodás fontos társadalmi cél, most erőteljesen jelezze!

(A résztvevő tömeg erőteljes dobviharral, sípolással, dudaszóval, kritikus bekiabálásokkal jelezte egyetértését)

Az idézett tanulmányban olvasható, hogy már a visegrádi országokban is kétszer magasabb az öngondoskodás aránya, mint Magyarországon. Minden amellet szól, hogy támogassák az önkéntes pénztári megtakarításokat, az öngondoskodást az egészség, a segély és főleg a nyugdíjak vonatkozásában, mert szükség van rá! Meg kell, hogy maradjon!

Zárógondolatként mondom, hogy a SZÉP kártya jó dolog, választják is olyan tizenkilenc százalékban a cafeteria-ban a munkavállalók. De a SZÉP kártyával nem lehet iskolakezdést, nem lehet lakáscélú megtakarításokat és nem lehet olyan közösségi célokat támogatni, ami számunkra kiemelten fontos. Nem lehet kizárólag a SZÉP kártya kifizetést - 450 ezer forintig – adókedvezménnyel támogatni. Annak a legnagyobb zsebe a wellness-zsebe. Miért nem lehet? Mert az általunk képviselték egy jelentős része nem wellness problémákkal küzd. Vannak sajnálatos módon, egyéb problémáik.

al a lakáscélú kölcsönének munkáltatói támogatását, hogyan fogja tudni visszafizetni? Vagy kilakoltatják?

Ezt sem engedjük!

A Magyar Nemzeti Bank több tanulmányt is készített és adott ki. Februárban megjelent a „Kétéves jövőkép öngondoskodással” című tanulmány, amely rendkívül alapos, jó és dicsérhető munka. Idézek ebből egy mondatot: „Öngondoskodási megtakarításnak tekintjük, a megtakarítási célú rendszeres díjas önkéntes nyugdíjpénztári tagságot.”

Ha ez igaz, akkor támogassák. Az itt jelenlévőktől az évtizedekig gyűjtött összegeket ne vegyék el! Legyen meg az öngondoskodás ösztönzése! Miért kell egy jól működő rendszert megváltoztatni? A munkáltatók és a munkavállalók befizetnek, hozzájárul a teljesítmény a GDP-hez. Mindenki várja, hogy ha nyugdíjas lesz, a nyilvántartott összegéhez hozzáférjen. Hogyan lehet ezt megkérdőjelezni, bizonytalaná tenni az embereket? Az öngondoskodás minden fejlett piacgazdaságban kiemelt feladat. Támogatni, ösztönözni, segíteni kell!

Azt kérjük, hogy az álláspont vigyék tovább a döntéshozók, a kormány és a parlamenti többség felé, mert nem lehet az önkéntes pénztári tagság bizonytalanságát fenntartani a követke-

Bízom benne, hogy közösen tudunk eredményeket elérni. Biztonságosabbá és kiszámíthatóvá tudjuk tenni a munkavállalói létet, s bízom abban, hogy ehhez ez a rendezvény is hozzájárul.

Köszönöm a figyelmet!”

Rabi Ferenc után Pinczés Ernő, az E.ON munkavállalóinak képviselőjében mondta el, hogy őket milyen hátrányosan érinti a cafeteria megadóztatása.

Mindezek miatt a szervezők petícióval fordultak Matolcsy Györgyhez, a Magyar Nemzeti Bank elnökéhez, amelyben azt kérték, hogy „saját eszközeivel segítse elő a szakszervezeti konföderáció törekvéseinek teljesülését a béren kívüli juttatások vonatkozásában”. Mivel a petíciót a jegybank részéről nem vette át senki, a demonstráció szervezői az épület falára ragasztották azt.

A tüntetők innen az Országházhoz vonultak, ahol az esemény főszervezője, Hatvani Jácint, a Műszakos Dolgozók Érdekvédelmi Szervezetének elnöke kijelentette, hogy sok politikus nem ismeri a munka világát, de az új adójogszabályokkal „durván beleavatkoztak a munka világába”. A fejlett munkakultúrát és juttatási rendszert biztosító, jelentős értéket előállító munkaadóknál akarnak radikális változást elérni az autópárhuzamban, az energetikában, gyógyszeriparban vagy a vegyiparban.

A szakszervezeti vezető fontos gazdasági érdekek nevezte a munkavállalók megtartását béren kívüli juttatásokkal. A munkakörülmények rendszerint a törvényalkotók miatt romlanak, így például megszüntették a nyugdíjkoronementnyit és szigorították a munka törvénykönyve állami vállalatokra vonatkozó rendelkezéseit.

Csöti Csaba, a KKDSZ Közművelődési és Közgyűjteményi Dolgozók Szakszervezetének elnöke kijelentette, hogy ma a legrosszabb foglalkoztató Magyarországon az állam, s felszólította a kormányt, hogy mutasson példát és bérítse az állami munkavállalók cafeteria-juttatásait úgy, hogy abból ne vesszen el semmi.

Székely Tamás, a Vegyipari Dolgozók Szakszervezetének elnöke, felszólalásában kiemelte, hogy a mintegy kétfélmillió dolgozó érintő változásokról a kormány nem egyeztetett a munkavállalói érdekképviseletekkel. Kijelentette, a béren kívüli juttatások rendszere nem luxus, hanem az alapvető emberi szükségleteket biztosítja, ezért azt nem szabad agyonadóztatni. A vegyipari szakszervezet vezetője azt ígérte, hogy a munkahelyeken folytatják a tiltakozást és mindenhol kiállnak a tervezett változtatások ellen.

A tüntetés végén Szilágyi József és Székely Tamás petíciót adott át a Miniszterelnökség munkatársának, a dokumentumot a szervezők Orbán Viktor miniszterelnöknek címezték és hasonló kérelemmel fordultak a kormányfőhöz, mint Matolcsy Györgyhez.

Borbála Nap, 2018

A 2018. évi Szent Borbála nap országos központi ünnepségét – az elmúlt évek hagyományainak megfelelően – december 4-én tartották, a Magyar Bányászati és Földtani Szolgálat II. emeleti Dísztermében, az Innovációs és Technológiai Minisztérium, a Magyar Bányászati Szövetség, a

Bánya- Energia és Ipari Dolgozók Szakszervezete, valamint az Országos Magyar Bányászati és Kohászati Egyesület szervezésében.

Az ünnepség elnökségében foglalt helyet Prof. Dr. Palkovics László innovációs és technológiai miniszter, Dr.

Fónagy János nemzeti vagyonért felelős miniszterhelyettes, Kádár Andrea Beatrix helyettes államtitkár (ITM), Dr. Fancsik Tamás a Magyar Bányászati és Földtani Szolgálat elnöke, Rábi Ferenc a Bányá- Energia és Ipari Dolgozók Szakszervezete elnöke, Dr. Hatala Pál az Országos Magyar

Bányászati és Kohászati Egyesület elnöke, Dr. Zoltay Ákos az MBSZ főtítkára, az ünnepség levezetője.

Prof. Dr. Palkovics László ünnepi beszéde után Dr. Hatala Pál az OMBKE elnöke mondott köszöntőt.

Ünnepi műsor következett, majd kitüntetések átadására került sor.

Az ünnepség hivatalos része a Bányász Himnusz és Kohász Himnusz elnevelésével zárult.

Az Állófogadáson Dr. Fancsik Tamás az MBFSZ elnöke mondott pohárköszöntőt.

(Az alábbiakban a beszéd és a köszöntő szerkesztett változatát olvashatják!)

Prof. Dr. Palkovics László innovációs és technológiai miniszter ünnepi beszéde

Tisztelt Bányászok! Kohászok! Kedves vendégek!

Örömmre szolgál, hogy ma együtt ünnepelhetek a magyar bányász és kohásztársadalommal, s egyúttal módomban áll átnyújtani a szakma kiválóságainak járó szakmai elismeréseket.

A bányászat az újkori ipari forradalmakban komoly fejlődést alapozott meg, az iparágakban számos olyan technológia jelent meg, amit a későbbiekben máshol is széles körben alkalmazhattak. Magyarország II. Világháború után kezdődött iparosodásában meghatározó szerepet játszottak a bányászok és a kohászok. Az elmúlt évtizedekben a gyorsan változó körülmények miatt, az ágazat, mintha átértékelődött volna és valamelyest visszaszorult. Súlyos félreértésben van azonban az, aki úgy véli,

hogy a 4. ipari forradalomban nem lenne helye és feladata a bányászoknak. Hagyományaira joggal büszke, értékeire, tudására, tapasztalataira ma is szükség van.

A világ szédületes ütemben alakul át, a leginkább élen járó, leginnovatívabb technológiák is igénylik a visszatérést a gyökerekhez. Erre jó példával szolgál az elektromos mobilitás, az elektromos autózás, melynek robbanásszerű elterjedését minden elemzői várakozás jelzi előre, inkább éveken, mint évtizedeken belül. A legnagyobb kihívást e téren nem az jelenti, hogyan tervezzük meg, milyen informatikai megoldásokkal irányítjuk az önvezető autókat, a legkomolyabb kérdés, hogy rendelkezésre áll-e megfelelő mennyiségű anyag, (pl. réz, ritka földfémek), a járművek motorjai és akkumulátorai gyártásához. A bányászati nyersanyagok iránti igény tehát várhatóan még tovább nő, ezért érdemes, ezért kell a meglévő tapasztalatot, tudást, előtérbe helyezni.

Tisztelt Hölgyeim és Uraim!

A magyar gazdaság általános állapota jó, a pozíciói javulnak, növekedési pályán van. Magyarország, nemcsak korábbi önmagához képest, hanem régiós, sőt európai összehasonlításban is jobban teljesít. A bruttó nemzeti össztermék növekedése, a legutóbbi adat szerint, elérte az öt százalékot. Hazánkban, ma, négy és félmillióan, 2010-hez képest nyolcszáznyolcezer fővel dolgoznak többen, az ipari teljesítmény és a kiskereskedelmi forgalom folyamatosan és tartósan bővül. A munkahelyteremtés, az adócsökkentések, a családtámogatások kor-

mánya fő feladatának tekinti a magyar emberek életminőségének a javítását. Az elért eredmények megőrzésén túl, arra törekszünk, hogy Magyarország, 2030-ra, Európa első öt országa közé kerüljön ahol a legjobb élni, a legjobb lakni és ahol a legjobb dolgozni.

Az Innovációs és Technológiai Minisztérium a gyarapodó és válságálló hazai gazdaság alapfeltételeként kezeli a magyar tulajdonú vállalkozások megerősítését, s a hozzáadott értékük növelését. Elhatározott szándékunk, hogy ezt a kor kihívásaira érdemben reagáló intézkedésekkel segítjük elő. Itt tudom megemlíteni pl. a kutatás-fejlesztés, az innováció, ennek nyomán új, exportképes, saját termékek kifejlesztésének az ösztönzésével járó feladatainkat, a szakképzés korszerűsítését, a felnőttképzést, az élethosszig tartó tanulás gyakorlatának a kiterjesztését, a mérnöki, az informatikus, és a természettudományos végzettséggel rendelkező fiatal szakemberek számának a növelését.

A magyar gazdaság és ipar dinamikus növekedése egyértelmű pozitív hozadékkal jár a bányász és a kohásztársadalom számára is. A kapcsolódó iparágakban, a már említett járműgyártás mellett, különösen az építőiparban egyre több bányászati nyersanyag van, s lesz is szükség. Az ipari teljesítmény bővülése további fejlődésre nyit lehetőséget a hazai kohászatban is. A járműipari igények fokozódásával együtt jár a vasöntészet termékeinek növekedése is. A kormány ezért hosszú távon számít az ágazati vállalkozások és szakemberek munkájára, a szakmai munkakultúra, tudás, tapasztalatok hasznosítására.

Ez azt jelenti, hogy az idén nyáron kormányzati döntés született az Energetikai ásványvagyon-hasznosítási készletgazdálkodási cselekvési terv, s az ahhoz kapcsolódó intézkedések elfogadására. A cselekvési tervhez kötődő feladatok végrehajtása új módszerek kidolgozását, innovatív megoldások tesztelését és alkalmazását kívánta meg. A tervezett intézkedések eredményeként új utak nyílhatnak meg a hazai energetikai nyersanyag gazdálkodás területén, megvalósításukkal megfelelő módon képesek leszünk kezelni a XXI.

század bányászati, földtudományi, környezeti és gazdasági kihívásait.

A hazai ásványvagyonon alapuló gazdasági, kutatás-fejlesztési, és innovációs tevékenység növelése, feltételeinek a javítása érdekében vizsgálni érdemes, többek között, az alapkutatásra fordítható források növelését, a bányavállalkozók közterheinek a mérséklését, a bányajáradék számításának az egyszerűsítését, illetve a geotermikus beruházások kezdeti, magas földtani kockázata pénzügyi kezelésének a lehetőségeit.

Hölgyeim és uraim!

A Magyar Bányászati és Földtani Szolgálattal, így Önökkel közösen, áttekinthetjük az alacsony széndioxid kibocsátású tisztaszén technológiák alkalmazásának lehetőségeit, kialakítjuk és fejlesztjük az energetikai ásványi nyersanyagkészletek egységes földtani információs rendszerét. Az akár a korábban bezárt bányák újrahasznosítását is lehetővé tévő megoldások megtalálását, s ezt egy új fórum, az idén októberben megalakult Energetikai Innovációs Tanács is fogja segíteni. A tiszta, fenntartható és okos energiátámogatással létrejött terület munkacsoportjaiban olyan magas hozzáadott értékű, innovatív és exportképes üzleti és technológiai megoldásokat keresünk, amelyek egyaránt hozzájárulhatnak az energiaszektor átalakításához, így a gazdaság növekedéséhez.

A magyar kreativitásra, innovációs potenciálban rejlő lehetőségekre, technológiai és tudásbázisra alapozott, többszörös haszonnal járó előrelépések lehetőségeit keressük az okos technológiák alkalmazásában, a megújuló energiahordozók hasznosításában, s az energiahatékonyság javításában is.

A hazai bányászat és kohászat azonban nem csak a tiszteletre méltó múltban, s a mindig bizonytalan jövőben járult, s járulhat hozzá a magyar gazdaság fejlődéséhez, illetve teljesítményeihez.

2018-ban, korábban már öt új bányászati koncessziós szerződést kötöttünk meg. Az idén kiírt tenderre benyújtott eredményes pályázata alapján öt szénhidrogénes területre köthetnek koncessziós szerződést az idej nyertes pályázók. Az O&GD Central Kft. három (Békéscsaba, Körösladány és

Tiszafüred), míg a MOL Magyar Olaj- és Gázipari Nyrt. két területen (Dráva és Szegedi-medence délkelet) nyert jogszolgáltatást szénhidrogén kutatására, feltárására és kitermelésére. Az előzőleg megkötött huszonkilenc szerződés alapján a bányavállalkozások összesen ötvenötmilliárd forint értékű hazai beruházást valósítottak meg. További negyvenmilliárd forint értékben nyílt lehetőség további beruházások elvégzésére. A befizetett koncessziós díjak összesen 13 milliárd forintnyi bevételt jelentenek a központi költségvetésben. A hazai energiahordozó készletek legnagyobb mértékű, költséghatékony, és környezetkímélő hasznosítása hozzájárul az energiimport mérsékléséhez, s ezzel egyben az energiafüggetlenség csökkentéséhez, valamint az ellátásbiztonság növeléséhez. E kedvező folyamatban egyre nagyobb szerepet töltenek be a koncessziós területek, amelyekről a Magyarországon kitermelhető kömaly huszonkét százalékát, a földgáz tizenkét százalékát származott, 2018 harmadik negyedévében. A továbbiakban tervezett újabb pályázati lehetőségek, s az azokon alapuló beruházások új hazai munkahelyeket, új beszállítói láncot teremtenek, javítják az egykori ipar, s bányavidékek gazdasági és szociális helyzetét.

Tisztelt Hölgyeim és Uraim! Kedves vendégek!

A magyar társadalom és gazdaság nem nélkülözheti a nemzeti szinten is elismert tudásbázissal, kompetenciákkal rendelkező magyar bányász, kohász és földtudós társadalmi munkájának a hozzájárulását. E példamutató teljesítményt nyújtó szakemberek, a szakmai tradíciók, a közös értékek megővését úgy képviselhetik jól, ha mindannyiunknak erőt, biztos hátteret adó állandóságot adnak, ha késznek és képesnek bizonyulnak a kor követelményei diktálta megújulásra is. A kormány, s a szaktárca törekszik arra, hogy az ehhez szükséges összes keretfeltételt az iparágak nemes hagyományaihoz, s biztató kilátásait méltó módon biztosítsa.

További munkájukhoz, pályafutásukhoz minden kedves megjelentnek sok sikert, megbecsülést, s jó szerencsét kívánok!

Dr. Hatala Pál OMBKE elnök köszöntője

Jó szerencsét!

Tisztelt miniszter úr, tisztelt vendégek, tisztelt tagtársak! Ezen a fennkölt ünnepségen nem szeretnék azzal foglalkozni, amit a jelenlévők közül majdnem mindenki ismer. Amit mi évtizedek óta megélünk, átélünk, együtt. Legyen az szakmaszeretet, hazaszeretet, barátság, vagy ezek bármely része. Az Egyesület elmúlt százhuszonhat évének, hagyományainak. Ezt itt mi, valamennyien jól ismerjük, életünk részeként éljük meg.

Néhány éve lett a selmebányai diák-hagyomány rendszere a világörökség része. A selmeci örökség bármi szintű részesének lenni büszkeséget, tartást, méltóságot ad. Amihez nekünk komolyan oda kell állni. És ez soha nem enyhülő kötelezettség. Ez sok mindent jelent, de alapvetően azt, hogy tiszteljük egymást és mindenkor e szellemhez méltóan viselkedünk. A külvilág előtt büszkén vállaljuk és viseljük ezt az örökséget.

Kívánom tagtársaimnak, mint ahogyan eddig is, a jövőben is legyenek

méltóak ehhez az örökséghez.

Az OMBKE ereje százhuszonhat év után is abban van, hogy két meghatározó szakterület részvételével országos szervezetként helyi és regionális szervezeteivel rendszeres szakmai és szabadidős programokat tartanak a tagjai, szervezetei, évente mintegy százhatvan-száznyolcvan programot. Ez az igazi összetartás, az igazi együvé tartozás.

Szent Borbála ezen felemelő ünnepén, ehhez valamennyiőtök munkáját, segítségét kérem.

Jó szerencsét!

Kitüntetettjeink

„Borbála Érem” kitüntetésben részesült, lelkiismeretes bányászattal kapcsolatos tevékenységéért:

Bakonyi Rezső a KÓKA Kő- és Kavicsbányászati Kft. felelős műszaki vezetője. **Dr. Buzási István**, a Bakonyi Erőmű Zrt. Ny. minőségügyi vezetője. **Csik Zoltán** a COLAS Északkő Kft. Nógrádkövesdi üzem üzemvezetője. **Endrész László Erik** a Mátrai Erőmű Zrt. Visonta Bánya Termelési Osztály vezetője. **Ferincz György** a MOL Nyrt. Kutatás – Termelés MOL rezervoár mérnök-szakértője. **Földing Gábor** a MECSEKÉRC Környezetvédelmi Zrt. környezetvédelmi igazgatója. **Gábrisné Konrád Anikó** az FGSZ Földgázszállító Zrt. EBK Osztály EBK szakértője. **Illés László** a BDSZ műszaki informatikusa, rendszergazdája. **Kiss József** az Észak-Dunántúli Vízmű Zrt. Víztermelő Bányauzem ellenőrzés vezetője. **Mráz László** az Aqua Europa Kft. főaknásza. **Mizák Éva Ilona** az MBFSZ Bányászati és Gázipari Főosztály járadék-bevételi szakreferense. **Dr. Riedl István György**

a Pannon Hőerőmű Bányavagyon-hasznosítási Osztály vezetője. **Salamon Gábor** a Magyar Földgáztároló Zrt. Pusztadericsi Földalatti Gáztároló vezető helyettese. **Dr. Wórum Géza** GEOMEGA Kft. geofizikusa.

„Borbála Érem” kitüntetésben részesült lelkiismeretes kohászattal kapcsolatos tevékenységéért:

Berecz Tamás a Csepel Metál Vasöntöde Kft. Műszaki igazgatója. **Horváth Csaba** az Arconic-Köfém Kft. metallurgusa. **Orova István** az ISD KOKSZOLÓ Kft. ügyvezető igazgatója. **Nagyné Halász Erzsébet** az Óbudai Egyetem Bánki Donát Gépész és Biztonságtechnikai Mérnöki Kar Anyag- és Gyártástudományi Intézet mestertanára.

„Miniszeri Elismerő oklevél” kitüntetésben részesült:

Bakó Szabina az MB 2001 Olajipari Szolgáltató Kft. Vámügynökség vezetője. **Bárany Tibor** a Lasselsberger Hungária Kft. Nyékládházi üzem bányamestere. **Benye László** a MOL Nyrt. Kutatás- Termelés Észak-Magyarországi

termelés technikus (Postumus). **Bozsó András** a BDSZ központ vezető könyvelője, a BDSZ Központi Alapszervezet elnöke. **Buglyó László** a Mátrai Erőmű Zrt. Bükkábrányi Bánya szakvezető aknásza. **Eichardtne Magyar Katalin** a Bányavagyon-hasznosító Kft. Gazdasági Részleg könyvelője. **Horner István** a MOL Nyrt. Kutatás-Termelés vezető kútmunkálati mérnöke. **Jank József** a Magyar Földgáztároló Zrt. Kardoskúti Földalatti Gáztároló termelőmestere. **Keppel Pál Attila** az MBFSZ Gazdálkodási és Üzemeltetési Osztály üzemeltetője. **Martin P. Olsen** az O&G Central Kft. vezető geofizikusa. **Raduka Ferenc** a Techno-Produkt Kft. karbantartás vezetője. **Tóth Ferencné** az OMYA Hungaria Kft. vevőszolgálati és logisztikai ügyintézője. **Váradai Árpád** a NITROKÉMIA Zrt. mátrai bányabezárás munkák projektvezetője.

„A Magyar Bányászattért Életmű Díj” elismerésben részesült

Professor Emeritus Dr. Kovács Ferenc a Magyar Tudományos Akadémia rendes tagja, 80. születésnapja közeledtével - az egyetemi szintű bányamérnök-képzésben -, továbbképzésben - annak irányításában és fejlesztésében -, a bányászati-, és bányabiztonsági kutatásokban végzett több évtizedes kiemelkedő szakmai életútja elismeréseként.

Cseh Zoltán a COLAS Északkő Kft. korábbi igazgatója, az MBSZ- építőipari alapanyag bányászati vállalkozásokat kezdetben összefogó - alelnöke, a hazai köbányászat sikeres működtetése - fejlesztése kapcsán végzett kiemelkedő szakmai életútja elismeréseként, születésének 75. jubileumi évében.

A „Magyar Bányászattért” szakmai emlékérem elismerésben részesült és jubileumi plakettet vett át Balogh Miklós elnök-vezérigazgató, a Reneszánsz Kőfaragó Zrt. közelgő 70 éves jubileuma alkalmából, a hazai

díszítő bányászat működtetése-, fejlesztése kapcsán végzett több évtizedes kiemelkedő szakmai tevékenysége elismeréseként.

„Magyar Bányászattért” szakmai emlékérem elismerésben részesült Dr.

Katona Gábor a Magyar Bányászati és Földtani Szolgálat Adattári Főosztály vezetési feladatainak ellátása során végzett 25 éves kiemelkedő szakmai tevékenysége elismeréseként.

Szent Borbála Nap Tatabányán

Kedves színlőltja az ünnepségnak, a már hagyományá váló, általános és középiskolások számára, immáron kilencedik alkalommal megrendezett, bányászvetélkedő, amely 13 órakor kezdődött a Kereskedelmi és Vendéglátó Iskolában. Az idén az általános iskolák tizennégy csapattal neveztek, a középiskolák pedig huszonegyel. Egy csapat három tanulóval állt. A szakértő zsűri és a helyszínre látogató felnőtt közönség is azt tapasztalta, hogy a diákok alaposan felkészültek a megmérettetés-

re, tudásuk a garancia arra, hogy ez a szép és nehéz ősi szakma nem megy feledésbe Tatabányán.

Délután három órakor került sor a város ünnepi közgyűlésére, ahol átadták a település legmagasabb kitüntéseit, az „Ezüst turul” díjat és a díszpolgári címet.

Este hatkor ünnepi gyertyagyújtással a Szent Borbála szobornál, majd félórával később szent misével emlékeztek a bányászok védőszentjére.

V. M.

Borbála Napok Ajkán

December 2-án a Csingervölgyi kápolnába az élő és elhunyt bányászokért ajánlott fel Simon László atya szentmisét. A misén közreműködött a közelmúltban megrendezett Kodály Zoltán VIII. Magyar kórusversenyen Arany Diplomát és Különdíjas Díszoklevelet kapott, Kanyárné Grünvald Petra karnagy vezetésével, a Padragi Bányász Férfikórus. A szentmise után a Csingervölgyért Egyesület az idén is meghirdetett „Bányászatról gyermekszemmel” pályázat nyertesit jutalmazta.

A december 3-án megtartott rendezvény a bódéi temetőben kezdődött. A többéves hagyományt követve volt bányászok és hozzátartozók az 1909-es, 55. halálos áldozatot követelő ajkacsingevölgyi bányászserenstlen-ségről emlékeztek meg. A Padragi Bányász Hagyományörző Kör, a Kulturális Egyesület és a Bódéért Hagyományörző Egyesület képviselői koszorút helyeztek el a 8 bódéi áldozat emléktáblájánál.

Az esemény a közösségi házban folytatódott, ahol Horváth Károly egyesületi elnök tartott vetítettképes előadást „Riethmüller Ármán bányagazgató és családja” címmel. Az összejövetel szórny vendéglátás mellett baráti beszélgetéssel zárult.

December 4-én a Bányász Hagyományápoló nyugdíjas klub szervezésében a város főterén álló Szt. Borbála szobornál koszorúztak a város vezetői, a bányász szakszervezetek és a hagyományörző szervezetek képviselői. Az ünnepi megemlékezés szónoka a Padragi Bányász Nyugdíjas Szakszervezet vezetője. Emlékezett azon 189 ajkai bányász társukra, akik az életüket áldozták ezért a szakmáért. Nevüket örök mementőként a Bányászati Múzeum kopjafája őrzi, s tisztelgett

azon társaik előtt, akik már az égi hazából figyelik hagyományápoló munkánkat. Szólt a bányászok hitvilágáról az ajkai bányászok Borbála Kultuszáról, örözt tárgyi emlékeinkről, az 1990 utáni Borbála ünnepek kiteljesedéséről. A főtéren álló szobor Ajka bányászati múltjára utal, jele a bányászok hitének és örökdi

a város felett, mely 60. születésnapjára készül - fejezte be megemlékezését Blaskó Sándor. A koszorúzások után a Bányász Közösségi Házban emlékeztek

a résztvevők bányász múltjukra.

A Padragi Bányász Hagyományörző Kör és a Kulturális Egyesület rendezvényén, Padragkúton, Varga György helytörténeti kutató az I. világháború befejezésének 100. évfordulóján a háborúban résztvevő bányászokról az itthon maradó családok nehéz életéről tartott előadást. Majd a Nyugdíjas Szakszervezet és kör elnöke Blaskó Sándor emlékezett meg a Borbála napról. Szép bányász-múltunk megerősítésére IV. Béla királyunk 1245-ben kiadott jogkönyvéből idézett, melyből példás szeretet és megbecsülés árad a bányász és munkája felé.

„...hogor országunk javát és gyarapodását szorgalmasan megőrizzük, erre való tekintettel a mi híveinket, városunknak bányászait, valamint Magyarországon többi bányászait is - úgy azokat, akik most élnek, mint azokat is, akik ezután fognak születni - örökös vigyázat és oltalom alá helyezzük... akik a mi birodalmunkhoz tartoznak, nem követhet el ellenük vétket, sem hatalmaskodást.”

Majd jó hangulatú forralt boros beszélgetéssel zárták a rendezvény sorozatot.

O. E.

Könnyűipari Szakmai Nap, 2018

Október 8-án került lebonyolításra a ma már tradicionálisnak mondható Könnyűipari Szakmai Nap.

A Bánya-, Energia- és Ipari Dolgozók Szakszervezete (BDSZ) nyolcadik alkalommal adott helyet az eseménynek, melynek szervezésében együttműködött a Könnyűipari Ágazati Párbeszéd Bizottsággal (KÁPB), a Magyar Könnyűipari Szövetséggel (MKSZ), valamint a Textilipari Műszaki és Tudományos Egyesülettel (TMTE). A szakmai nap résztvevői - a szakasznak megfelelően - a fenti szervezetek és további munkáltatói érdekvéviselők tisztviselői, a könnyűipari cégek vezetői, valamint az adott terület szakszervezeti tisztviselői közül kerültek ki.

A rendezvényen a következő előadások hangzottak el:

- Gazdasági körforgás a textil-, ruhaiparban. Előadó: dr. Kokasné dr. Palicska Livia a MKSZ elnöke

- Bőr- és cipőipari helyzetkép, Jász-Nagykun-Szolnok megyei tapasztalatok tükrében. Előadó: dr. Molnár Ernő a Debreceni Egyetem adjunktusa

- Könnyű-e a könnyűiparban dolgozni? - A foglalkozási egészség védelme és a munkaképesség megőrzése. Előadó: dr. Erősné dr. Bereczki Edit foglalkozás-egészségügyi orvosszakértő

- Ágazati Készség Tanácsok feladatai és lehetőségei. Előadó: Hatos Istvánné

Rabi Ferenc, a BDSZ elnöke a résztvevők köszöntését követően a társadalmi, illetve szociális párbeszéd fontosságáról beszélt. Elmondta, hogy a BDSZ szerveződési területének valamennyi ágazati párbeszédbizottságában jelen van mind hazai, mind Európai Unió szinten. Ennek keretében igyekszik megfelelő, jó kapcsolatokat kialakítani a partnerekkel. Példaként említette az egyik legfontosabb aktuális témát a cafetéria eddigi rendszerének radikális kormányzati kezdeményezését átalakítását. Hangsúlyozta, hogy pl. ebben a témában az azonos érdekek mentén kell kialakítaniuk közös álláspontjukat mind a munkáltatói-, mind a munkavállalói érdekvéviselői szervezeteknek. Ismerte az erre a területre jellemző béreket, bérhelyzetet, különös jelentőséggel bír ez a téma a könnyűiparban, munkavállalói és munkáltatói megközelítésben egyaránt. Mondanivalója végén eredményes munkát kívánva nyitotta meg a Könnyűipari Szakmai Napot.

A megnyitót követően került sor az előadásokra:

Elsőként dr. Kokasné dr. Palicska Livia, az MKSZ elnöke tartott előadást „Gazdasági körforgás a textil-, ruhaiparban” címmel. A Föld népessége folyamatosan növekszik, az előrejelzések szerint 2025-re eléri, illetve meghaladja a 8 milliárd főt. Minden egyes Földlakó potenciális fogyasztó is egyben. A jelenlegi lineáris gazdasági modell egyszeri fogyasztással számol. Emiatt a termékek olcsó, könnyen hozzáférhető alapanyagokból készülnek, az alacsonyabb minőségük miatt pedig nem is olyan tartósak. Mindezek következményeként az emberiség - többek között - naponta 1.3 milliárd tonna hulladékot „termel”, s ha nem változtatunk szokásainkon, a napi szemét mennyisége már 2025-re elérheti a több mint napi 2 milliárd tonnát. Ez komoly kihívást jelent mind a bolygónk, mind az emberiség szempontjából. A népesség és a GDP jelenlegi növekedési tendenciáját figyelembe véve a ruházat és lábbeli fogyasztása világszerte közel a duplájára nő: azaz 102 millió tonna lesz 2030-ban. Az új technológiák, üzleti modellek, a digitalizáció, a gyors változások az ipari termelésben, az új anyagok megjelenése, stb., új kompetenciákat, új készségeket követelnek, s mindehhez jelenleg nincs megfelelő mennyiségű, jól képzett korszerű tudással rendelkező, motivált munkaerő. Egyáltalán nem elhanyagolható szempont a gyártás során felhasznált vegyszerek, a

keletkező hulladékok emberre, környezetre gyakorolt hatása sem. Nő tehát a fenntarthatóság szerepe, a környezet védelme, az erőforrásokkal történő takarékoskodás jelentősége. Mindebből következik, hogy az egyszeri fogyasztásra épülő gazdasági modell környezetszennyező és pazarló.

Joggal merül fel a kérdés: mi jelentheti a megoldást? A válasz viszonylag kézenfekvő: a körkörös gazdaság. A körkörös gazdaság termelési és fogyasztási modellje arra épül, hogy egyszeri fogyasztás helyett a termékek élettartamát a lehető legjobban meghosszabbítsuk. Erre alkalmas módszer lehet, ha vásárlás helyett kölcsönzünk, a már megvásárolt termékeknek pedig „második esélyt” adunk azzal, hogy megjavítjuk, átalakítjuk, esetleg továbbadjuk őket. Amikor az adott termék eléri az életciklusa végét, akkor az alapanyagokat újra lehet hasznosítani. Így csökken a hulladék mennyisége, ráadásul az alapanyagok és késztermékek újbóli felhasználása gazdaságilag is értéktelmentő. Az előadás szemléletesen bemutatta, hogy is néz ki ez az egész a textil-, ruhaipar és a divat területét szemlélve. Ez az ágazat a második legszennyezőbb iparág. A világ CO kibocsátásának 1/10-ét adja. A ruhák előállítása rendkívül erőforrás-igényes és vegyszerintenzív. Az olcsó tömegtermelés gyakori vásárlást, túlfogyasztást eredményez. (Ma négyszer annyi ruhát vásárolunk, mint 30 éve.) A ruhákat kidobás előtt alig hétszer viseljük, sőt a feleslegesen vásárolt ruhákat számos esetben nem is hordjuk. A luxuscikkek elégetik az eladatlan termékeiket. Mindezekből logikusan következik, hogy a gazdaság eddigi mottója: „gyártsd - használd - dobd el” nem fenntartható! A cél nem lehet más, mint a körforgásos gazdaság, a tudás-alapú gazdaság. A környezet-szennyezés megállítására, környezetbarát technológiákra, a megújuló erőforrások használatára van szükség. Az előadás végén meghatározásra kerültek az ehhez szükséges célok is, nevezetesen: a textilipari hulladékok mértékének csökkentése, a másodlagos nyersanyagok hasznosítása, a körkörös gaz-

daság támogatása, az életciklus-elemzésen alapuló megoldások felkutatása, a szerzett tudás megosztása, s ez utóbbi érdekében a fenntartható kapcsolatok kialakítása. Ami kicsit nehezíti a végső cél elérését, hogy mindehhez globális méretekben van szükség a tudatos szemléletváltásra.

dr. Molnár Ernő, a Debreceni Egyetem Társadalom-földrajzi és Területfejlesztési Tanszékének adjunktusa Bőr- és cipőipari helyzetkép, Jász-Nagykun-Szolnok megyei tapasztalatok

tükrében című előadásának főbb témái voltak:

- Iparági koncentrációk alakulása a regionális gazdaságban;

- A bőrtermék- és lábbeli gyártásban alkalmazottak létszámának változása megyéként, a 2000. évi érték százalékában;

- Potencionális klaszterek beazonosítására használt mutatók a bőrtermék- és lábbeli gyártás megyei adataira (2000, 2016);

- Alkalmazásban állók száma a bőrtermék- és lábbeli gyártó iparban - legalább 5 főt foglalkoztató helyi vállalkozások (2017);

- A bőrtermék- és lábbeli gyártó ipar súlya a foglalkozási szerkezetben (2011);

- A Tisza Cipőgyár utódai és az iparág beszállítói;

- A cipőipari vállalkozások változatos stratégiái;

- Cipőipari vállalkozások a diverzifikáció útján;

- A szolnoki BÖRTEX Szövetkezet „leszármazottai”;

- Alrendszerek közötti kapcsolatok;

- Területi kapcsolatok kiszélesedése?;

- Létrehozható-e klaszter a térségben?;

dr. Erősné dr. Bereczki Edit foglalkozás-egészségügyi orvosszakértő „Könnyű-e a könnyűiparban dolgozni? - A foglalkozási egészség védelme és a munkaképesség megőrzése” címmel tartotta meg előadását. A könnyűipar és

személyi feltételek

- a fizikai és szellemi munkavégzésből adódó megterhelés (túlzott vagy egyoldalú, hosszú ideig tartó stb.) és a munkakörnyezet egészségkárosító kör-

oki tényezői által kiváltott jelentős igénybevétel

- amihez kedvezőtlen munkakörülmények is hozzájárulhatnak (pl. a megvilágítás, a szellőztetés, a klíma, a termális diszkomfort stb.).

Ezekből adódnak a munkahelyi egészségvédelem főbb ismérvei, úgymint:

1. Az egészségvédelem (abszolút) célja:

Az öregségi nyugdíjkorhatár eléréséig egyetlen foglalkozásban, egyetlen munkavállalót ne károsítsanak a munkavégzés és a munkakörülmények hatásai, valamint a munkakörnyezet kórosi tényezői.

2. Az egészségvédelem alapja:

Az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzés - azaz a munkavédelem - valamennyi feltételének megteremtése és fenntartása, valamint az előírt követelmények maradéktalan teljesítése garantálhatja csak egy teljes munkakarrier alatt a foglalkozási egészség fenntartását, a foglalkozási (a foglalkozással is összefüggő és részben sorsszerű) megbetegedések megelőzését, előfordulásának csökkentését.

3. A munkahelyi egészségvédelem megvalósításának főbb szempontjai:

Minden munka lehet veszélyes, nem létezik „0” kockázat.

A munkavállalók munkahelyi egészségvédelme, a megelőzés, az egészségkárosító hatások és a kórosi tényezők által kiváltott kockázatok kezelése révén valósulhat meg.

A munkavállaló és környezete közötti kölcsönhatás átfogó és együttes kezeléssel szervezett munkavégzés során a munkáltató át nem hárítható felelőssége és feladata.

A munkavédelmi nomenklatúra szerinti helyes munkahelyi kockázattértékelés (becslés - kezelés - kommunikáció) megvalósítása a megelőzés alapja.

Az ILO ajánlások és egyezmények szerint a munkahelyi egészségvédelem három fő célkitűzése:

1. A munkavállalók egészségének és munkaképességének fenntartása és előmozdítása.

2. A munkakörnyezet és a munka javítása a biztonság és az egészség megteremtése érdekében.

3. A munkaszervezetek és a munkakultúrák (vezetési rendszerek, képzés, humánpolitika, minőségirányítás) munkahelyi biztonsággal és egészség-gel kapcsolatos támogatása.

Végül Hatos Jánosné, az Ágazati Készség Tanácsok feladatai és lehetőségei című előadása zárta a sort. Az Ágazati Készség Tanácsok (ÁKT) létrehozásának alapja, hogy felgyorsult a gazdaság, küszöbön áll a negyedik ipari forradalom (az IPAR 4.0), egyre inkább tér nyer a digitalizáció és robotika, erősödik a bérverseny, jelen van az egész Európát sújtó munkaerőhiány és demográfiai hullámvölgy és az idő-sződ társadalom problémaköre. Mindezek következményeként a figyelem a szakképzésben tapasztalható gondokra irányult.

Az ÁKT-k alapvető célja, hogy közelítsék a munkaerő-piaci, munkaadói igényeket, a képzési kínálatot a képzési tartalmak meghatározásával, így a ma jellemzően kínálatvezérelt képzési rendszerek keresletvezérelteké váljanak.

A gazdaság, az oktatás és a szakképzés konszenzuson alapuló összehangolására azért van szükség, mert rugalmas, a munkaerőpiac igényeihez gyorsan alkalmazkodó, hatékony, átjárható, egymásra épülő, az új kihívásokhoz is gyorsan alkalmazkodó rendszerben az ágazati specifikációkat figyelembe vevő képzést kell kialakítani. Ennek azt kell eredményeznie, hogy a magasan képzett szakemberek korszerű elméleti és gyakorlati ismereteiket a kor kihívásainak megfelelő módszerekkel tanulják, tudják hatékonyan alkalmazni azokat és legyenek képesek folyamatosan megújulni, továbbfejlődni.

A tradicionális „könnyűipar” elnevezést felváltó, az ágazati tulajdonságokat jobban kifejező európai megnevezés szerint a „kreatív” iparágak Ágazati Készségek Tanácsa öleli fel a ruházati-, a textil-, a bőr- és cipőipart, a faipart, bútorgyártást, a nyomdaipart, valamint a csomagolóanyag gyártás területét.

A rendezvény záróeseményeként elismerések átadására került sor, mellyel a könnyűipari szakszervezeti alapszervezetek tisztviselőinek tevékenységét jutalmazták. Ennek keretében Jantner Eszter a Samsonite Hungária Bőrönd Kft. dolgozója, Krizsán Mihályné az UNICON Ruházati és Szolgáltató Zrt. dolgozója, Pesti Eszter Eagle Ottawa Hungary Kft. dolgozója, valamint, Varga Éva a BDSZ alelnöke, a Könnyűipari Tagozat vezetője részesült elismerésben.

A szakmai napot levezette és moderálta Varga Éva a BDSZ alelnöke, a Könnyűipari Tagozat vezetője, aki zárószavában megköszönte az előadók munkáját, valamint a résztvevők érdeklődését.

